

A Kúria

mint felülvizsgálati bíróság

v é g z é s e

Az ügy száma: Kfv.VII.37.267/2024/2.

A tanács tagjai: Dr. Varga Zs. András a tanács elnöke

Dr. Szilas Judit előadó bíró

Dr. Magyarfalvi Katalin bíró

Dr. Remes Gábor bíró

Dr. Varga Eszter bíró

A felperes: felperes1

cím1

A felperes képviselője: Dr. Polák Gergő egyéni ügyvéd

cím2

Az alperes: Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal

cím3

Az alperes képviselője: Iskiné Dr. Csáki Anita kormánytisztviselő

A per tárgya: növényvédelmi bírsággal kapcsolatos közigazgatási jogvita

A felülvizsgálati kérelemmel támadott határozat: a Debreceni Törvényszék 3.K.702.682/2023/9. számú ítélete

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a felperes (15. sorszám alatt)

Rendelkező rész

A Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadja.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A város1 helyrajzi szám1 ingatlan (a továbbiakban: perbeli ingatlan) a felperes tulajdonában áll. A korábbi tulajdonossal megkötött haszonbérleti szerződés alapján 2017. december 31. napjáig a perbeli ingatlan a cég1 és a cég2 (a továbbiakban: korábbi haszonbérzők) használatában állt. Az ingatlannak a földhasználati nyilvántartás szerint 2018. január 1-től nincs bejegyzett földhasználója.

[2] Az alperes a felperes bejelentése alapján 2023. szeptember 5-én a perbeli ingatlanon helyszíni szemlét tartott, majd a 2023. szeptember 6-án kelt, SZ/84/P/03436-2/2023. számú határozatával (a továbbiakban: közérdekű védekezést elrendelő határozat) a felperessel szemben közérdekű védekezést rendelt el, amelyben megállapította, hogy a perbeli ingatlannak a közhiteles ingatlan-nyilvántartás adatai alapján a felperes a tulajdonosa és az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény (a továbbiakban: Éltv.) 17. § (4) bekezdése szerinti földhasználója. A közérdekű védekezést elrendelő határozattal szemben a felperes közigazgatási pert nem kezdeményezett. A felperes 2023. szeptember 13-án írásban nyilatkozatot terjesztett elő az alperesnél, amelyben kérte, hogy a korábbi bérzőket kötelezze a perbeli ingatlanon a parlagfű mentesítésre.

[3] Az alperes a 2023. október 5-én meghozott, SZ/84/P/03436-10/2023. számú határozatával a felperest 50.000 forint növényvédelmi bírság megfizetésére kötelezte. Határozatában az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény

(a továbbiakban: Éltv.) 17. § (4) bekezdését, 56. § (1) bekezdését és 60. § (1) bekezdés c) pontját felhívva, a 2023. szeptember 28-i helyszíni ellenőrzés jegyzőkönyve alapján megállapította, hogy a felperes, mint az ingatlan tulajdonosa és földhasználója a parlagfű elleni védekezési kötelezettségének nem tett eleget annak ellenére, hogy a hatósági eljárás megindítását megelőző egy éven belül a perbeli ingatlanra vonatkozóan vele szemben közérdekű védekezést rendeltek el. Miután az eljárással érintett időszakban nem volt a földhasználati nyilvántartásba bejegyzett földhasználó, az eljárást a felperessel, mint az ingatlan tulajdonosával szemben kellett lefolytatni, és szankció alkalmazására is vele szemben kerülhetett sor. E körben utalt a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Termőföld tv.) 24. § (4) bekezdésére is.

A jogerős ítélet

[4] A felperes keresetében az alperes határozatának megsemmisítését és az alperes új eljárásra kötelezését kérte a felperes és az ingatlan korábbi bérloí között folyamatban lévő, a támadott határozatra kiható perekre hivatkozva.

[5] Az elsőfokú bíróság 2024. március 26. napján kelt jogerős ítéletével a felperes keresetét elutasította. Indokolásában kifejtette, hogy a közérdekű védekezést elrendelő határozatban az alperes a felperest kötelezte a parlagfű elleni védekezésre, megállapítva, hogy a közhiteles ingatlan-nyilvántartás adatai alapján a felperes a perbeli ingatlan tulajdonosa és az Éltv. 17. § (4) bekezdése szerinti földhasználója. A közérdekű védekezést elrendelő határozat véglegessé vált, amely ellen a felperes keresetet nem terjesztett elő. A felperes abban a perben vitathatta volna, hogy az alperesnek a korábbi bérloket kellett volna a közérdekű védekezésre kötelezni, azonban e határozat esetén a keresetindítási határidő már eltelt. Alaptalannak tartotta a felperes arra történő hivatkozását is, hogy az alperesnek az eljárást a folyamatban lévő birtokper jogerős elbírálásáig fel kellett volna függeszteni. A közérdekű védekezést elrendelő határozatra tekintettel a védekezés kötelezettjének személye rögzült, a felperes a megelőző eljárás során nem indítványozta az eljárás felfüggesztését, csupán azt kérte, hogy az alperes a korábbi bérloket kötelezze a parlagfű elleni védekezésre. A felperes a közigazgatás perben sem jelölte meg pontosan, hogy mely bíróság előtt és milyen ügyszám alatt van folyamatban az általa birtokperként hivatkozott peres eljárás.

[6] A felperes által állított, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 62. §-ában foglalt tényállás tisztázási kötelezettség elmulasztásával összefüggésben az Éltv. 17. § (4) bekezdésében, a melléklete 30. pontjában és a Termőföld tv. 24. § (4) bekezdésében foglaltakat idézte. A jogszabályi rendelkezések egyértelműen nevesítik, hogy a parlagfű elleni védekezési kötelezettség elmulasztása miatt indult eljárásban kit kell egy földterület vonatkozásában földhasználónak tekinteni, e körben utalt a Kúria BH2007. 395. és EBH2007. 1626. számon közzétett határozatára (Kfv.IV.37.392/2006/5.). A felperes által csatolt okiratokat nem találta alkalmasnak a felperes földhasználói minőségének kétségessé tételére, és a korábbi bérloki nyilatkozatának beszerzésére irányuló bizonyítási indítványt is szükségtelennek tartotta, figyelemmel a Nyíregyházi Járásbíróság 5.P.20.189/2022/10. számú ítéletére, amely megállapította, hogy a korábbi haszonbérloki földhasználati jogosultsága 2017. december 31. napjával megszűnt. Miután a nyilvántartásból a korábbi földhasználatot törölték, a vizsgált időszakban a korábbi

haszonbérelőknak már semmilyen kötelezettségük nem volt a perbeli ingatlan területének rendben tartására, beleértve a parlagfű elleni védekezést is.

A felülvizsgálati kérelem

[7] A felperes a jogerős ítélettel szemben előterjesztett felülvizsgálati kérelmében az ítélet megváltoztatásával a közigazgatási cselekmény megsemmisítését, és az alperes új eljárás lefolytatására kötelezését kérte. A felülvizsgálati kérelem befogadhatósága körében a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontját jelölte meg. Jogszabálysértésként és befogadási okként egyaránt arra hivatkozott, hogy a törvényszék tévesen jutott arra a megállapításra, hogy amennyiben a földhasználó személye nem ismert, a növényvédelmi bírságot az ingatlan tulajdonosával szemben kell kiszabni. A Termőföld tv. 24. § (4) bekezdése, a BH2007. 395. és EBH2007. 1676 számon közzétett határozatok az időközben bekövetkezett jogszabályváltozásra tekintettel nem alkalmazhatók. Kifejtette, hogy a termőföldről szóló – a hivatkozott határozatok időpontjában hatályos – 1994. évi LV. törvény (a továbbiakban: Tftv.) 25/A. § (7) bekezdése a földhasználati nyilvántartás címen belül helyezkedett el, e rendelkezést a földhasználó személyének megállapítása során figyelembe kellett venni, míg a jelen ügyben felhívott Termőföld tv. 24. § (4) bekezdése a II. Fejezet „Földvédelmi járulék és bírság” cím alatt található, és alkalmazására az Éltv. sem tartalmaz felhatalmazó rendelkezést. A Termőföld tv. fenti rendelkezésének kiterjesztő értelmezése nem lehetséges, az csak a földvédelmi bírság kiszabása során irányadó, ezért indokolt a korábbi jogi álláspont újraértékelése. Vitatta az általa előterjesztett okirati bizonyítékok elsőfokú bíróság általi értékelését is, utalva arra, hogy a haszonbérlők földhasználati nyilvántartásból való törlése a járásbíróság ítélete alapján 2017. december 31-i hatállyal, de csak 2022. évben történt meg, a haszonbérlők pedig a per befejezését követően sem hagytak fel az ingatlan birtoklásával. A perbeli ingatlan birtokjogi megítélése *ex lex* (törvényen kívüli), mivel a földhasználati nyilvántartás alapján nincs az ingatlannak bejelentett földhasználója a járásbíróság ítélete alapján indult eljárásban meghozott 1601-12.Vh.2085/2022/7. és 1601-12.Vh.2091/2022. számú végzések ellenére sem.

A Kúria döntése és jogi indokai

[8] A felülvizsgálati kérelem befogadására – az alábbiakra tekintettel – nincs törvényes lehetőség.

[9] A Kúria a Kp. 118. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be, ha

a) az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata

aa) a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása,

ab) a felvetett jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége,

ac) az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának szükségessége,

ad) a kérelmező alapvető eljárási jogának valószínűsíthető sérelme, vagy az ügy érdemére kiható egyéb eljárási szabályszegés, illetve

b) a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés miatt indokolt.

[10] A Kúria megvizsgálta a felülvizsgálati kérelem befogadhatóságával kapcsolatban előadottakat, azok alapján a rendkívüli perorvoslati eljárás lefolytatását nem látta indokoltnak. A felülvizsgálati kérelemben foglaltakra figyelemmel az alábbiakat emeli ki.

[11] A Kp. 117. § (4) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni a kérelem befogadhatóságának okát, azonban annak fennállását bizonyítani, és azt – a 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontja szerinti ok kivételével – indokolni nem kell. E rendelkezés alapján a felülvizsgálatot kérőnek annyit mindenképpen ki kell fejtenie, hogy a hivatkozott okból miért tartja szükségesnek a felvetett jogkérdés Kúria általi eldöntését. Így kerülhet ugyanis abba a helyzetbe a Kúria, hogy a felülvizsgálati kérelem befogadhatóságáról hozandó döntése körében a kérelmező szempontjait értékelhesse. Ellenkező esetben a kérelmező szempontjainak figyelembevétele lehetetlen lenne, ami nyilvánvalóan nem volna összhangban a felülvizsgálati eljárás céljával, mert módot adna a jogerős határozat önkényes felülbírálatára (Kfv.VII.38.147/2021/5., Kfv.VII.37.687/2023/4.).

[12] A Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja és a 7/2023. Jogegységi határozat alapján a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében a felülvizsgálati kérelem befogadására – általánosságban – akkor kerülhet sor, ha jogerős ítélet olyan elvi jelentőségű jogkérdést vet fel, amellyel kapcsolatban a Kúria még nem foglalt állást, feltéve, hogy a jogértelmezést igénylő jogkérdés esetében a bírói gyakorlat nem egységes, vagy a joggyakorlattól eltérő bírói döntés megismétlődésének, ezáltal a jogegység megbomlásának a veszélye áll fenn. A joggyakorlat továbbfejlesztése céljából a felülvizsgálati eljárás érdemi lefolytatását az indokolhatja, ha a jogerős ítélet által felvetett elvi jelentőségű jogkérdésben a bírói gyakorlat már kialakult és egységes ugyan, annak követése azonban a körülmények változására tekintettel nem támogatható.

[13] A perbeli esetben a felperes a felülvizsgálati kérelmében előadta, hogy az elsőfokú bíróság ítélete jogszabálysértő, mert az elsőfokú bíróság által hivatkozott határozat meghozatalának időpontjában a Tftv. volt hatályban, amelynek a felhívott 25/A. § (7) bekezdése a földhasználati nyilvántartásra vonatkozó szabályokon belül helyezkedett el. A jelen ügy elbírálására irányadó Termőföld tv. 24. § (4) bekezdése rendszertani szempontból máshol található, ezért az ügyben nem volt alkalmazható, az elsőfokú bíróság által hivatkozott határozatok pedig időközben már hatályon kívül helyezett jogszabályi rendelkezésen alapultak, ezért nem voltak figyelembe vehetők. Mindezek miatt a korábbi gyakorlat újraértékelése indokolt.

[14] A Kúria megállapította, hogy az elsőfokú bíróság által jogszerűnek értékelt határozat indokolása szerint a parlagfű elleni védekezés elmulasztása jogsértés nem a felperes által megjelölt jogszabályhelyen, hanem az Éltv. 17. § (4) bekezdésén, 56. § (1) bekezdésén és a mellékletének 30. pontján, a növényvédelmi bírság kiszabása pedig a 60. § (1) bekezdés c) pontján alapult. A növényvédelmi bírság kiszabását megelőzően pedig az alperes a felperessel szemben a perbeli ingatlant érintően közérdekű védekezést rendelt el, e határozattal szemben jogorvoslatot nem terjesztettek elő. Az elsőfokú bíróság az alperes határozatában foglaltakkal egyetértve úgy foglalt állást, hogy a perbeli ingatlan esetén a felperest, mint az ingatlan tulajdonosát kell földhasználónak tekinteni. A felperes ugyanakkor nem jelölt meg egyetlen olyan kúriai határozatot sem, amely az elsőfokú bíróság ítéletében elfoglalt jogi állásponttal ellentétes és nem mutatott be olyan eltérő elsőfokú bírósági döntéseket sem, amelyek arra világítanak rá, hogy a bírói gyakorlat az általa felvetett kérdésben széttartó. A felperes a felülvizsgálati kérelmében azt sem fejtette ki, hogy az általa felvetett jogkérdéssel kapcsolatban a bírói gyakorlat mely vonatkozásban ellentétes a jogerős elsőfokú határozat megállapításaival és ezáltal a támadott ítélet kapcsán a jogegység mely okból került veszélybe.

[15] Az időközben bekövetkezett jogszabályváltozás a joggyakorlat továbbfejlesztését önmagában nem indokolja, ehhez az is szükséges, hogy az adott jogkérdést az újonnan hatályba lépett jogszabály másképp szabályozza, illetve olyan körülmény következzen be, ami felveti a korábbi jogi álláspont újraértékelését. A kérelemben megjelölt módosított jogszabálynak a konkrét ügyben tett megállapítás, jelen esetben a jogsértésért való felelősség alapját kell képeznie (Kfv.VII.37.157/2024/2.).

[16] A parlagfűvel szembeni védekezés elmulasztása jogsértés jogszabályi alapja az Éltv. 17. § (4) bekezdése és a mellékletének 30. pontja, melynek a kötelezett személyére vonatkozó lényegi tartalma a 2008. november 1-ei hatálybalépését követően érdemben nem változott. Az Éltv. 17. § (4) bekezdése 2018. december 31-i hatállyal mindössze annyiban szigorodott, hogy a földhasználónak nemcsak az adott év június 30. napjáig, hanem az egész gazdasági évben kötelezettsége az ingatlanon a parlagfű virágbimbója kialakulásának megakadályozása és ezen állapot folyamatos fenntartása. Az Éltv. melléklete 30. pontjába foglalt földhasználó fogalmát pedig a 2008. november 1. napját megelőzően hatályos, a növényvédelemről szóló 2000. évi XXXV. törvény 2. § (1) bekezdés a) pontja lényegét tekintve azonosan tartalmazta, ezért annak eltérő értelmezése sem merült fel. A jogszabályi rendelkezésekből és a törvényhez fűzött indokolás szerint feltehető jogalkotói akaratból sem lehet következtetni a felperes által előadott eltérő jogértelmezésre, ezért nem volt levonható az a következtetés, hogy a felperes által megjelölt jogszabályváltozás következtében a korábbi jogértelmezés szükségképpen meghaladottá vált. A felperes lényegében eltérő jogi álláspontját kifejtve e jogszabályváltozással kívánta igazolni az ítéletben elfoglalt jogértelmezés meghaladott voltát, de a fentieken túl nem hivatkozott olyan – például társadalmi, gazdasági, jogszabályi környezetben vagy jogtudományban bekövetkező – körülmény változásra sem, amely a joggyakorlat továbbfejlesztését indokolja.

[17] A felülvizsgálati kérelem befogadására önmagában azon okból nem kerülhet sor, hogy a fél a jogerős ítéletben foglaltakkal nem ért egyet, azt jogszabálysértőnek tartja (Kfv.VII.37.757/2023/2., Kfv.VII.37.807/2023/2.). Mindezek alapján a Kúria azt állapította

meg, hogy a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pontja aa) alpontja alapján a felülvizsgálati kérelem befogadása nem indokolt.

[18] Miután a felülvizsgálati kérelem befogadásának a feltételei nem állnak fenn, a Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadását a Kp. 118. § (2) bekezdése alapján megtagadta.

A döntés elvi tartalma

[19] *A joggyakorlat egysége érdekében a befogadás akkor indokolt, ha a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél megjelöli azt az elvi jelentőségű jogkérdést, amelyben a bírói gyakorlat nem egységes és azt is kifejti, hogy az elsőfokú bíróság határozata e jogkérdésben konkrétan mely bírósági döntés(ek)től tér el. A joggyakorlat továbbfejlesztése érdekében a felülvizsgálati kérelem befogadását önmagában az időközben bekövetkezett jogszabályváltozás nem indokolja. A kérelmet előterjesztőnek azt is be kell mutatnia, hogy az érintett jogszabály az adott jogkérdés eldöntésénél alapvető jelentőségű és a korábbi (ítélet szerinti) jogértelmezés meghaladottá vált.*

Záró rész

[20] A Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadásának megtagadásáról a Kp. 118. § (2) bekezdése szerint tanácsban, tárgyaláson kívül, indokolt végzéssel határozott.

[21] A Kúria által hozott határozat ellen felülvizsgálatot a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2024. április 30.

Dr. Varga Zs. András s.k.

a tanács elnöke

Dr. Szilas Judit s.k.

Dr. Magyarfalvi Katalin s.k.

előadó bíró

bíró

Kúria
VII.Kfv.37.267/2024/2

8

Dr. Remes Gábor s.k.

Dr. Varga Eszter s.k.

bíró

bíró